

Szávay István
országgyűlési képviselő

Országgyűlés

2016. NOVEMBER 18. X/12973

2016. NOVEMBER 18.

Írásbeli kérdés

Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 7. cikk (2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok intézni a külgazdasági és külügyminiszterhez mint a tárgyban illetékes minisztérium irányítójához

„Milyen lépéseket kíván tenni a Kormány annak érdekében, hogy Szombathelyi Ferencet Szerbiában is rehabilitálják?”

címmel.

Tisztelt Miniszter Úr!

2016. november 7-én „Emlékezzünk a hetven évvel ezelőtt kivégzett vitéz Szombathelyi Ferenc vezérkari főnökre” címmel az alábbi napirend utáni felszólalást mondtam el:

„Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! „Nem állapítható meg, hogy a megszállt területek lakosságával vagy a hadifoglyokkal való bánás tekintetében a háborúra vonatkozó nemzetközi szabályokat ő maga súlyosan megsértette volna, vagy a visszacsatolt területek lakosságával a reá bízott hatalommal visszaélve ő maga kegyetlenkedett volna” - áll Szombathelyi Ferenc, a Honvéd Vezérkar 1941-44 közötti főnökének magyarországi néphírosági ítéletében. Törvénytelen kiadatása után a jugoszlávok

mégis koncepciós perben háborús bűntettek miatt ítelték halálra, és 1946. november 4-én, azaz hetven évvel ezelőtt kivégezték.

Tisztelt Képviselőtársaim! Akiről ma szólni kívánok, az Knausz Ferencként született 1887. május 17-én Győrben, sváb iparos apa és magyar anya gyermekeként, 15 évesen pedig már a Pécsi Magyar Királyi Honvéd Hadapródiskola növendéke volt. Az első világháborúban vezérkari tisztként az erdélyi hadszíntéren, valamint a Honvédelmi Minisztériumban szolgált. Nem a gyilkos vörös eszme, hanem a haza megmentésének vágya vezette akkor, amikor 1919-ben a Vörös Hadsereg főparancsnokságának hírszerző és kémelhárító osztályán vállalt feladatot.

A művelt, művészetek iránt érdeklődő, kortársai szerint magasan képzett, tisztársai által becsült Szombathelyi pályája a Horthy-korszakban szépen ívelt felfelé.

Részt vett a Felvidék és Kárpátalja visszafoglalásában, ám pontosan látta a háború tragikus elhúzódását, ezért alapvető céljának tekintette a még szomszédjaival szemben is gyengének számító magyar hadsereg ütőerejének fejlesztését és háború utánra történő megőrzését.

„Beszélgetésünk során feltűnő volt az a kijelentése, hogy magyar szellemű hadsereget akar, Magyarországnak külön hadsereg kell, amely minden ellenséggel szemben megvédi az országot. Éreztem, hogy itt nyilván a németekre céloz” - mondta Szombathelyi németellenességéről és a hadsereggel kapcsolatban követett elveiről a népbírói perben mellette tanúskodó Illyés Gyula.

A német megszállás után így szinte azonnal felmentették, a nyilaspuccs után pedig letartóztatták és Sopronkőhidára, majd Bajorországba szállították. A háború után hazánk bosszúért lihegő új urai népbírói elé citálták, de még másodfokon is csak életfogytig tartó börtönbüntetésre tudták ítélni. Perében olyan, az új hatalom szempontjából is prominensnek számító személyiségek szólaltak fel mellette, mint a már említett Illyés Gyula, Kovács Imre, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára, Zilahy Lajos író vagy Dálnoki Miklós Béla, az ideiglenes nemzeti kormány miniszterelnöke.

Tisztelt Országgyűlés! Ries István szociáldemokrata igazságügyi miniszter 1946. július 9-én mégis kiadta Jugoszláviának, ahol teljesen törvénytelenül, koncepciós perben halálra ítelték a Szovjetunió megtámadása, valamint az 1942. januári újvidéki razzia miatt. Maradványait vélhetően hebetonozták az új épülő Duna-híd alapjaiba. Történelmi tény, hogy Szombathelyi adott parancsot a fokozottabb katonai fellépésre a Délvidéken az ottani partizán-tevékenység felszámolása érdekében, ám tény az is, hogy miután az akciót a helyi katonai parancsnokok önhatalmúlag kiterjesztették a fegyvertelen civil lakosságra, azaz helyi

szerbekre és zsidókra, azt Szombathelyi szinte azonnal leállította. Ráadásul a háborúban egyedülálló módon a polgári lakosság ellen elkövetett kegyetlenségek miatt vizsgálatot rendelt el a honvédségben.

Bár Áder János elnök úr bocsánatot kért már az úgynevezett hideg napokért, a felelősök egy részét pedig még akkor bíróság elé állították, a nagy magyar-szerb barátkozás közepette máig nem tudjuk pontosan, hogy kik a felelősök az 1944-45-ös délvidéki mészárlásért. A szakirodalomban az áldozatok számát illetően 20 és 40 ezer közötti adatok szerepelnek, akik mellett tízezres nagyságrendben menekültek el a magyarok őseik földjéről. Szombathelyit 1994-ben a magyar Legfelsőbb Bíróság büncselekmény hiányában felmentette az 1946-os néphírosági ítélet alól, szerb részről azonban máig nem történt semmi. Emlékét is csupán egy 2002-ben állított emléktábla őrzi a Hadi történelmi Intézet és Múzeumban. Pedig Szombathelyinek csupán az róható fel, hogy nem tartóztatta le azonnal az újvidéki razzia első számú felelőseit, mert hitt tisztí becsületszavukban és abban, hogy nem fognak a felelősség elől elszökni.

Tisztelt Országgyűlés! Úgy gondolom ezért, hogy Szombathelyi Ferenc most nem az őt megillető helyet foglalja el nemzetünk panteonjában, ennek érdekében ugyanis személyét Szerbiában is teljesen rehabilitálni kell, és méltó emléket kell állítani számára. Kérem ezért a kormányt, hogy indítsa el ezt a folyamatot, és kezdeményezzen ez ügyben párbeszédet az illetékes hatóságokkal. Gloria victis. Köszönöm, hogy meghallgattak."

A fentiek alapján kérdőztem Miniszter Urat:

- *Egyetértene-e azzal, Szombathelyi Ferenc jelenleg nem az őt megillető helyet foglalja el a magyar történelmi gondolkodásban?*
- *Milyen lépéseket kívánnak tenni annak érdekében, hogy Szombathelyit Szerbiában is teljeskörűen rehabilitálják?*

Budapest, 2016. november 17.

Szavay István
Országgyűlési képviselő
Jobbik Magyarországért Mozgalom